

Bilten

Broj 9, jun 2011. godine

PREDSTAVNIŠTVO REPUBLIKE SRPSKE

USTANOVA ZA UNAPREĐENJE EKONOMSKE, NAUČNO-TEHNIČKE,
KULTURNE I SPORTSKE SARADNJE IZMEĐU REPUBLIKE SRPSKE
I REPUBLIKE SRBIJE

IZDVAJAMO

CVIJANOVIĆ: ŠIRENJE MREŽE PREDSTAVNIŠTAVA RS
ZAPISI NA POVRŠINI ZEMLJE RATKA LALIĆA

PREDSTAVLJAMO: VINSKI PODRUM "ANĐELIĆ"
OPŠTINE RS: MILIĆI

PREDSTAVNIŠTVO REPUBLIKE SRPSKE U SRBIJI

Bulevar despota Stefana 4/IV
Beograd, Srbija
Tel: 00 381 11 324 6633
Faks: 00 381 11 323 8633
E-mail: predstavnistvo@predstavnistvorsbg.rs

Sadržaj

U fokusu

Cvijanović: Širenje mreže predstavništava RS.	3
--	---

Kultura

Zapisi na površini zemlje.	5
---------------------------------	---

Predstavljamo

Udruženje i vinogradara istočne Hercegovine “Vinos”	6
--	---

Vinski podrum “Anđelić”	7
------------------------------	---

Turizam

Banja Šeher	10
------------------	----

Opštine RS

Milići.	12
--------------	----

U fokusu

Cvijanović: Širenje mreže predstavništava RS

Kao ministarka za ekonomske odnose i regionalnu saradnju u Vladi Republike Srpske, formiranoj nakon jesenjih izbora, gospođa Željka Cvijanović je zadužena i za sve veću i ambiciozniju mrežu predstavništava Republike Srpske u svijetu. Prvo predstavništvo otvoreno je u Beogradu u okviru Dejtonskim sporazumom predviđenih specijalnih veza između Srpske i Srbije. Otvaranjem niza novih predstavništava širom svijeta stvorena je svojevrsna "entitetska diplomatija", koja značajno doprinosi promociji Republike Srpske u sve većem broju zemalja. Bio je to povod za razgovor sa gospođom Cvijanović.

Kakva je uloga predstavništava Republike Srpske u inostranstvu, za razliku od klasične diplomatske službe Bosne i Hercegovine?

- Predstavništva Republike Srpske u inostranstvu nisu dio diplomatsko-konzu-

larne mreže BiH, tako da se u tom smislu razlikuje i njihov status, kao i status zaposlenog osoblja u odnosu na funkcionere i osoblje diplomatskih misija. Putem svojih pred-

Ministarka Željka Cvijanović

stavništava u inostranstvu Republika Srpska uspostavlja kontakte i različite vidove saradnje i partnerstva sa subjektima u regijama i državama u kojima djeluju. Riječ je o saradnji u oblasti privrede, obrazovanja, kulture, sporta, zdravstva, nauke i drugim društvenim sferama, zavisno od obostranog interesa i mogućnosti. Naša predstavništva su do sada uspješno posredovala u uspostavljanju i unapređenju institucionalnih

veza i zaključenju veoma važnih sporazuma, protokola i memoranduma o saradnji na osnovu kojih su realizovani značajni zajednički projekti, ali i u uspostavljanju poslovnih kontakata. Važna uloga predstavništava jeste promocija Republike Srpske u inostranstvu, njenih privrednih i turističkih potencijala, mogućnosti za ulaganja i poslovanje. Ukratko, izgradnja pozitivnog imidža Republike Srpske jedan je od glavnih zadataka svih naših predstavništava u inostran-

stvu, dok se prioriteta u njihovom radu donekle razlikuju, što je, naravno, uslovljeno prostorom na kojem djeluju i interesima Republike Srpske prema tom prostoru.

Šta za Republiku Srpsku znači otvaranje predstavništva u Beču?

- Vlada Republike Srpske je procijenila da je interes Republike Srpske da proširi postojeću mrežu svojih

U fokusu

predstavništava u inostranstvu i u tom smislu sačinila određene planove. Tako će uz postojećih pet predstavništava, u Beogradu, Briselu, Moskvi, Jerusalimu i Štuttgartu, uskoro početi da djeluje i predstavništvo u Beču. Ispunjene su sve potrebne procedure za početak njegovog rada, obezbijeđen je prostor i trenutno se čeka izdavanje registracionog dokumenta od nadležnog organa. Ljudi porijeklom sa naših prostora, a koji su članovi austrijske poslovne zajednice, na određeni način su podstakli Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu saradnju Republike Srpske da donese odluku o formiranju ovog predstavništva.

S obzirom na to da je najavljeno otvaranje predstavništva i u Vašingtonu, da li je u planu i dalje širenje mreže?

- Otvaranje predstavništva u Vašingtonu, ili u nekom od važnih finansijsko-poslovnih centara u SAD, takođe je jedan od prioriteta u širenju ove mreže, a, kao što je poznato, postoje i određena razmišljanja o otvaranju predstavništva u Kini. Sve ovo će, naravno, zavisiti od naše procjene, planiranih aktivnosti i finansijskih mogućnosti. U svakom slučaju, važno je da postoje planovi i ozbiljna namjera da se radi, kako na širenju ove mreže, tako i na jačanju postojećih predstavništava Republike Srpske u inostranstvu.

Koja je specifičnost Predstavništva Republike Srpske u Beogradu u odnosu na ostala?

- Svako od naših predstavništava ima svoje specifičnosti i određene pojedinačne zadatke koji su karakteristični samo za njih, uz one opšte aktivnosti koje su zajedničke svima njima. Predstavništvo u Beogradu svakako ima jednu posebnu dimenziju, zahvaljujući činjenici da su odnosi između Srbije i Republike Srpske obilježeni ne samo čvrstim političkim, privrednim, poslovnim, prijateljskim i porodičnim vezama njihovih građana, već i pravno utemeljeni Sporazumom o specijalnim i paralelnim vezama, što je mogućnost koju je previdio Dejtonski sporazum. Predstavništvo je odigralo veliku ulogu u razvoju institucionalne saradnje između Republike Srpske i Republike Srbije, pružilo podršku za zaključenje sporazuma i protokola o saradnji između različitih institucija i pokrenulo i realizovalo nekoliko značajnih projekata.

Šta očekujete od konferencije koja je najavljena za septembar?

- Konferencija koju će Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu saradnju Republike Srpske, zajedno sa našim predstavništvima u inostranstvu, organizovati

krajem mjeseca septembra, trebalo bi da omogući našim opštinama da predstave svoje potencijale i mogućnosti za ulaganje, ali i da Vlada, Privredna komora i opštine Republike Srpske predstave aktivnosti i preduzete mjere na poboljšanju poslovne klime. Riječ je o investiciono-projektnoj konferenciji na kojoj očekujemo prisustvo potencijalnih stranih investitora, i vjerujemo da će to biti dobra prilika da Republika Srpska predstavi svoje potencijale.

Željka Cvijanović

Rođena je 1967. godine u Tesliću. Završila je Filozofski fakultet – Odsjek za engleski jezik i književnost u Sarajevu, kao i postdiplomski studij na Pravnom fakultetu u oblasti diplomatsko-konzularnog prava i odbranila rad pod nazivom "Međunarodno-pravni položaj Evropske unije".

Cvijanovićeva je radila kao asistent u Misiji EU u BiH (EUMM), bila je savjetnik predsjednika Vlade Milorada Dodika za evropske integracije i saradnju sa međunarodnim organizacijama i šef Kabineta premijera, a rukovodila je Jedinicom za koordinaciju i evropske integracije. Funkciju ministra za ekonomske odnose i regionalnu saradnju obavlja od decembra 2010. godine.

Kultura

Zapisi na površini zemlje

Ovaj poetični naslov nije potekao sa korica neke pjesničke zbirke, nego predstavlja zajednički likovni imenitelj oko četrdeset najnovijih umjetničkih ostvarenja Ratka Lalića. Profesor, do rata sarajevske, a danas beogradske Akademije primjenjenih umetnosti (APU), svojim slikama i crtežima počastio je banjalučku publiku od 27. aprila do 2. juna u galeriji LTG. Otvarajući izlož-

bu "jednog od najznačajnijih srpskih slikara današnjice", ministar Anton Kasipović je istakao da ovaj značajni kulturni događaj ujedno predstavlja i rođendanski poklon gradu i obilježava drugu godišnjicu galerije koja je obogatila likovni život glavnog grada Republike Srpske. Zatim je o Lalićevim slikama govorila historičarka umjetnosti Ljiljana Ševo, posebno nadahnuta djelima "Veliko dvorište", "Put", "Tragovi zime", "Napušteno drvo". "Loza", "Suncokreti" i dr. "koja je podsjećaju na istrgnute stranice prirode, sa svojim svjetlostima, predjelima i oblicima privremeno useljene u galerijski prostor". Kao i mnogi dru-

gi domaći i inostrani likovni stručnjaci i poznavaoци umjetnikovog opusa (S. Ćelić, K.

Bogdanović, Đ. Kadijević, A. Notamb, A. Bassin, Ž. Pavlović i dr.) Ševo je istakla Lalićevu

osebujnu estetiku prirode kojoj je teško naći pandan u modernoj tradiciji i kojom je "obilježio posljednju četvrtinu 20. i prvu deceniju 21. vijeka". Ona je podsjetila i na osnivački i pedagoški doprinos Ratka Lalića u formiranju i razvoju ove visokoškolske institucije.

Ratko Lalić

RATKO LALIĆ je rođen 1944. u Dolipolju pored Visokog u BiH. Srednju umjetničku školu završio je u Sarajevu, a Akademiju likovnih umetnosti (ALU) i postdiplomske studije u Beogradu 1975. u klasi Stojana Ćelića. Radio je kao redovni profesor na ALU u Sarajevu, gdje ga zatiče rat 1992. Napušta grad u kome su sve do danas ostala sva njegova djela. Od 1992. do 1994. godine bio je redovni profesor na ALU na Cetinju, a zatim na ALU u Banjaluci. Danas Lalić radi kao redovni profesor slikanja i crtanja na Akademiji primjenjenih umjetnosti u Beogradu. Do sada je izlagao na više od 30 samostalnih i 250 kolektivnih izložbi u zemlji i inostranstvu.

Na kraju se izabranoj publici "ispovijedio" i sam umjetnik. "Simboličko polazište u dijelu mojih likovnih istraživanja koja su predstavljena na ovoj izložbi bili su zemlja i voda sa svim pripadajućim bojama i detaljima. Ali, veza između inspiracije i konačnog djela složena je i dugo se uspostavlja... Čovjek od samog djetinjstva nosi neke slike koje ga kasnije nadahnjuju za djela koja stvara, oslobađaju energiju koja se prenosi na slike" – povjerio je Lalić banjalučkoj publici "svoj stvaralački postupak". Cjelovitiji uvid u stvaralačku ličnost i djelo Ratka Lalića omogućuje tek nedavno objavljena obimna i luksuzna monografija o ovom velikom umjetniku.

Predstavljamo

Udruženje vinara i vinogradara istočne Hercegovine “Vinos”

Da biste shvatili uopšte razloge zašto je osnovano udruženje treba poznavati osnovne odlike ovog kraja, a kad to znate onda posebno objašnjenje nije ni potrebno.

Trebinje se nalazi na krajnjem jugu Republike Srpske (Bosne i Hercegovine), na površini od 904 km². Ispod planine Leotar, na obođu Trebinjskog polja, na nadmorskoj visini od 273 m živi oko 36.000 stanovnika. Trebinje je od mora udaljeno oko 25 km i za njega se kaže da je grad vina, sunca i plata.

Klima u Trebinju je mediteranska. Odlikuje se velikim brojem sunčanih dana (260), malom relativnom vlažnošću i oblačnošću, kišama u zimskom periodu i toplim ljetima. Jesen je znatno toplija od proljeća, snijeg pada vrlo rijetko, a kada padne, zadržava se vrlo kratko.

Pored ovog oficijelnog predstavljanja grada, treba još reći da ono po čemu mnogi prepoznaju ovaj grad nisu samo navedeni podaci nego i sve češće spominjanje ovog

grada kao centra vrhunskih vina.

Iako tradicija uzgoja vinove loze i proizvodnje vina na ovim prostorima postoji još od 14. vijeka, pa i ranije, ova proizvodna grana je dugo bila nepravedno zapostavljena. Mnogi su u porodičnim

podrumima nastavljali tradiciju, ali samo za vlastite potrebe.

Tek unazad desetak godina ponovo se probudio interes za proizvodnjom vina, a sam geografski položaj Trebinja uzgajivačima vinove loze dao je priliku da izvuku maksimum iz grožđa i stvore prepoznatljiva vina, sada već i na svjetskom tržištu.

Sve to je vinare ovog kraja podstaklo da se udruže i pokušaju da naprave svjet-

ski prepoznatljiv brend, ali i da kontrolom samog porijekla grožđa geografski zaštite vina nastala u ovom kraju.

Jedan od oblika promocije vinara okupljenih u udruženju “Vinos” je i već tradicionalna manifestacija “Trebinjski dani vina”, koju je ove godine otvorio predsjednik Republike Srpske Milorad Dodik. Tom prilikom on je podsjetio je da “unazad desetak godina ni najveći optimisti nisu mogli povjerovati da će vinogradarstvo i proizvodnja vina postati motor razvoja Hercegovine i proslaviti je u svijetu”.

Do sada je na ovom području registrovano 15 vinskih podruma: Podrum Vučkoje, Podrum Manastira Tvrdoš, Podrum Anđelić, Podrum Herceg-vino, Podrum Andrija Lečić, Podrum Proto, Podrum Ratković, Podrum Petijević, Podrum Nožica, Podrum Tarana, Podrum Aćimović, Podrum Bojanić, Podrum Popovac, Podrum Berak i Podrum Korać.

Predstavljamo

Vinski podrum “Anđelić”

Podrum “Anđelić”, koji djeluje pod zvaničnim nazivom preduzeća “KOMRAD” d.o.o., spada u red najstarijih i najvećih trebinjskih vinarija koja je samim tim i među najzaslužnijim za hercegovački “vinski bum”. Osnivač i glavni vlasnik ing. Dragan Anđelić, predratni dugogodišnji stručni rukovodilac u HE Trebinjica, rekao nam je da u ona vremena nije ni sanjao da će se jednog dana sa toliko ljubavi i uspjeha vratiti zanimanju svojih pradjedova.

Vinarstvo kao porodična tradicija

Porodica Anđelić ima stogodišnju tradiciju proizvodnje vina za vlastite potebe i potrebe svojih kumova i prijatelja. “Iz tog razloga na našim etiketama stoji ‘vino za prijatelje’, jer je pradjed, koji je začeo proizvodnju uvijek govorio da vino treba praviti dobro i kvalitetno pa ćeš sa njim i od neprijatelja dobiti prijatelja. Od tog našeg pradjeda su nam ostali vinogradi sa 12.000 lo-

za žilavke, ali prije par godina su izgorjeli u požaru i sada su u obnovi. U međuvremenu sirovinu nabavljamo od naših višegodišnjih kooperanata, a ponajviše od Agrokoop-a, vodećeg proizvođača grožđa na ovim prostorima, u kome imamo svoje dionice. Koristimo isključivo grožđe koje je proizvedeno na području Hercegovine, a u proizvodnji rade članovi porodice Anđelić, koji su edukovani i specijalizovani za različite faze obrade,” priča Dragan Anđelić.

Predstavljamo

Gdje i kako nastaju nastaju vrhunska vina

Vremenom je porasla potražnja za našim vinom "za prijatelje" i prije nekih desetak godina porodica Anđelić je odlučila da proizvodnju poveća i izađe na tržište. Prvi koraci su bili mali, ali sigurni. Prije 10 godina proizvodili su oko 10.000 litara godišnje, a današnji kapacitet vinarije je oko 150.000 litara. Vinarija još uvijek ne radi punim kapacitetom, jer crno vino ne izlazi iz nje na tržište ako nije odležalo barem tri godine. Današnja vinarija je u vlastitom prostoru, koji je jednim dijelom u izgradnji, a obuhvata pet etaža glavnog objekta i više pomoćnih. Završen je glavni podrum, koji

je ukopan 6,5 metara ispod površine u prirodno stijenje koje nije oblagano betonom. U ovoj svojevrsnoj vinskoj špilji, zavisno od godišnjeg doba, vlada temperatura iz-

među 15 i 18 stepeni Celzijusa, a vlažnost vazduha se gotovo i ne mijenja, što je idealan ambijent za prirodno sazrijevanje vina. U podrumu se nalaze drvene *barrique* bačve, velike hrastove bačve i *inox* posude. U sklopu podruma nalazi se i prostorija sa gotovim proizvodima koja se isušuje. Planiraju da na toj najnižoj etaži urede prostor za malo-prodaju. Iznad je velika sala u kojoj se kontroliše fermentacija vina. Opremljena je *inox* posudama, koje se po potrebi automatski rashlađuju ili griju. U etažama iznad, koje su još u procesu uređenja, planirano je da se naprave velika degustaciona sala i luksuzni apartmani sa pratećim prostorijama za različite ukuse.

Brendovi vinarije "Anđelić"

Vinarija "Anđelić" je prepoznatljiva prije svega po visokokvalitetnim vini-
ma žilavka i vranac. Pored njih proizvode se i svjetski poznate sorte koje su uzgojene u hercegovačkom podneblju i daju izuzetne rezultate. Među njima je najrasprostranjenija sorta *chardonnay*, koja nosi naziv "Žirado", i sorta *merlot*, koja je odrađena tehnologijom roze vina i nosi naziv "Lira". U želji da vranac

Predstavljamo

malo obogate aromama koje pružaju druge sorte uzgojene u trebinjskom vinogorju proizveli su vino pod nazivom nazivom "Tribun". U njegovom sastavu su, pored vranca i *merlot* i *cabernet sauvignon*, koji nakon vinifikacije moraju da odleže 90 dana u hrastovim bačvama. "Mičevac" je vino pravljeno *barrique* tehnologijom, na koje su posebno ponosni. A pored vina, od već pomenutih sorti grožđa, proizvode i rakiju lozovaču, pod nazivom "Lo-

za Anđelić". Vina ove porodice našla su svoje mjesto na tržištu i sigurno je da su oni jedan od lidera u proizvodnji i plasmanu hercegovačkih vina. O tome svjedoče priznanja na prošlogodišnjem i ovogodišnjem Novosadskom

sajmu, ali Vinarija "Anđelić" najvažniju potvrdu kvaliteta nalazi kod kupaca i ljubitelja njihovih vina te u atestima vodećih laboratorija.

Investicije i razvoj

Kapacitet ove vinarije zadovoljava domaće tržište, kao i tržišta Srbije i Crne Go-

re, ali na tome, naravno, ne staju. Vinarstvo danas u Hercegovini čini jednu od glavnih atrakcija koja iz godine u godinu pri-

vlači sve veći broj turista u Trebinje. U toku ljeta kroz Vinariju Anđelić prođe više hiljada turista iz Rusije, Poljske, Švedske i drugih zemalja i zato je njihova razvojna ambicija da pružimo i prateće ugostiteljske

i turističke usluge komplementarne ponudi vrhunskih vina. Apartmani, sale za degustaciju vina i rakija, hercegovački sir i pršuta, izleti u vinogorja, lov i ribolov i još mnogo toga može da obogatiti "trebinjski put vina". A za to, naravno, treba vrijeme i novac. Obim i kvalitet proizvodnje, kao i plasman vina, realizovali su u skladu sa planom. Manje investicije obezbjeđuju u hodu, a jedinu veću vezanu za dogradnju gornjih etaža centralnog objekta već bi zaokružili da nema problema sa naplatom prodane robe. Ali to nije samo problem ove vinarije, niti samo vinara jer proizvođači u našoj zemlji nisu zaštićeni nikakvim zakonom o napla-

ti potraživanja. Ipak, ne žale se jer čitava porodica Anđelić uživa u ovome, po svemu ostalom, prelijepom poslu.

Turizam

Banja Šeher

Područje Banjaluke i njene okoline obiluje termomineralnim izvorima koji su korišćeni i u doba Rimskog carstva. U krugu od pet do 20 kilometara od centra Banjaluke nalaze se tri banje – Šeher, Laktaši i Slatina.

Termomineralni izvori

Gradsko naselje Srpske toplice, a u njemu Banja Šeher nalazi se pet kilometara od centra grada, u podnožju Banj brda, na samom izlazu rijeke Vrbas iz kotline. Ovo naselje predstavlja najstariju gradsku četvrt, sa tradicionalnom arhitekturom bosanske kuće ovog podneblja. U blizini postojećih kupatila u Srpskim toplicama pronađeno je dosta rimskog novca, koji dokazuje da su mineralni izvori bili poznati još i starim Rimljanima. Na području od svega 500 do 600 kvadratnih metara nalazi se nekoliko izvora s toplom mineralnom vodom i bazen zatvorenog tipa. Voda je sulfatična, murijatična i zemnoalkalna, temperature od 25 do 35 stepeni Celzijusa. U banji se koristi termomineralna voda iz dva bunara, u kojima se temperatura razlikuje za pet stepeni, u jednom je 30, a u drugom 25 stepeni.

Koristi se za kupanje u zatvorenom bazenu, a liječi reumatizam mišića i zglobova, neuralgije i različite kož-

ne bolesti. Sa jednog od izvora voda se koristi za piće.

Razvojni put

Samo ime Banjaluka ukazuje na to da je teritorija ovog grada bogata termomineralnim izvorima pogodnim

na prostoru Bosne i Hercegovine su rušenje i paljenje objekta banje, što je dovelo do prekida rada, a nakon rata i njenog sporijeg razvoja. Međutim, prije nekoliko godina, promjenom vlasničke strukture, "Banja Šeher" započinje ubrzani put razvoja

za liječenje brojnih oboljenja.

Stanovnici grada i okolnih naselja imali su od davnina naviku korišćenja javnih kupatila, u kojim nisu samo održavali higijenu, nego se i liječili, jer je voda svojom visokom koncentracijom sumpora i različitih minerala blagotvorno uticala na različite vidove bolesti zglobova, kostiju, infekcije itd. Posljednice ratnih dejstava

i uvođenja novih sadržaja u turističku ponudu.

Ljekovitost vode

Termomineralni izvori "Banje Šeher" pomažu u liječenju kožnih, reumatskih i srčanih oboljenja. Godine 1983. izgrađen je i bazen dimenzija 25x12,5 m, koji je u funkciji tokom cijele godine. Puni se direktno banjском vodom sa dva vrela

Turizam

dubine 160 metara, u kojima se temperatura vode razlikuje za pet stepeni Celzijusa. Prečišćavanje bazena obavlja se prirodnim oticanjem – prelijevanjem od 170 do 250 litara vode u minutu tokom 24 časa.

Gostima “Banje Šeher” na raspolaganju su i tri velike kade sa termomineralnom vodom. Gosti “Banje Šeher” su djeca, đaci, studenti, sportski klubovi, građani Banjaluke i njene okoline.

Smještajni kapaciteti

Pored zatvorenog bazena, gostima su na raspolaganju i usluge restorana sa 150 mjesta i novoizgrađeni hotel sa 30 soba i 70 ležajeva. Sobe su savremeno opremljene i snabdjevene TV prijemnikom i telefonom. U sklopu glavnog objekta su i dvije saune i sala za masažu.

Turisti imaju mogućnost da koriste trim stazu dugačku tri km na relaciji Banja Šeher – Banj brdo.

Planovi daljeg razvoja

Kako je smještena između podnožja Banj brda i rijeke Vrbas, male su mogućnosti za izgradnju dodatnih sadržaja, koji bi obogatili turističku ponudu Banje, kao što su tereni za male sportove i druge oblike rekreacije.

U “Banji Šeher” se ipak nadaju da će usvajanjem novog regulacionog plana mje-

sne zajednice Srpske toplice taj problem biti riješen. Izgradnjom terena za male sportove ponuda bi bila upotpunjena, a boravak gostiju sadržajni i prijatniji.

Da u “Banji Šeher” imaju ozbiljne namjere kada je u pitanju investiranje i uvođenje novih sadržaja, potvrđuje i nedavno dobijena koncesija za korišćenje banjske vode na period od 30 godina.

U blizini se nalazi u ratu devastirani motel. U planu je investiranje u njegovu rekonstrukciju, čime bi se dobio idealan prostor za održavanje skupova, seminara, raznih vidova edukacije i širenje djelatnosti na kongresni turizam. Uspostavljanjem tehničko-poslovne saradnje sa “Banjom Slatina”, a pregovori su u toku, dosadašnja iskustva i rezultati biće primijenjeni na rad “Banje Šeher”, što će upotpuniti turističku ponudu i ubrzati njen razvoj.

Opštine RS

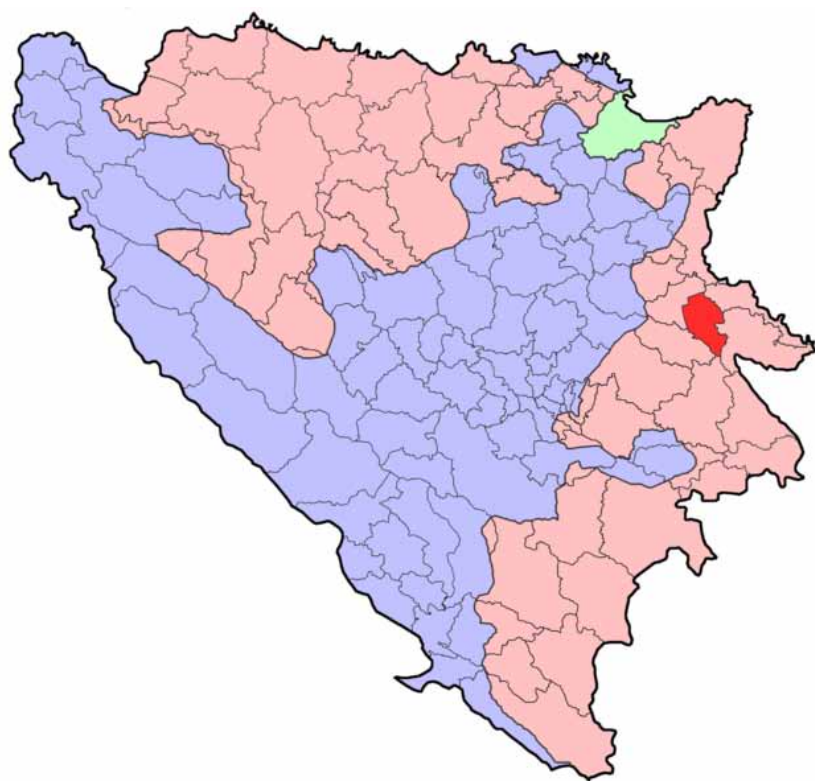
Milići

Teritorijom opštine Milići, u istočnom dijelu Republike Srpske, prolazi magistralni put Sarajevo – Beograd pa ovaj prostor neposredno spaja sarajevsko-romanjsko-biračke i semberijsko-majevičke regionalne cjeline u Republici Srpskoj i, preko Zvornika i Bratunca, povezuje ih sa Srbijom.

Organizovana u devetnaest mjesnih zajednica sa

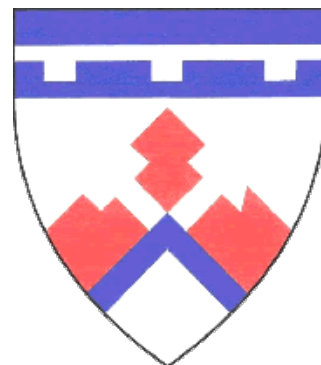
živi trećina ukupnog stanovništva.

Opština Milići zauzima centralni dio regije Birač, odnosno srednjeg Podrinja. Prostire se na površini od 285 kvadratnih kilometara brdovitog zemljišta nadmorske visine od 200 do 500 metara. Privreda opštine se najvećim dijelom bazira na eksploataciji prirodnih bogatstava i njihovoj preradi.

oko 14.500 stanovnika, opština Milići je među srednje naseljenim opštinama u Republici Srpskoj, sa prosječnom naseljenošću od oko pedeset stanovnika na kvadratnom kilometru. U opštinskom centru – Milićima,

Intenzivan razvoj opština doživljava u posljednje četiri decenije, i to prvenstveno kao rudarski centar. Planskom gradnjom stvara se solidna infrastruktura sa odgovarajućim objektima za potrebe zdravstva, školstva,

kulture, sporta i komunalnih djelatnosti. Istovremeno su podsticane i nove privredne djelatnosti, koje su omogućile da se opština Milići svrsta u razvijene opštine Republike Srpske.

PRIRODNI RESURSI

Opština Milići raspolaže značajnim prirodnim resursima, prije svega rudnim i šumskim bogatstvima, obradivim zemljištem, pašnjacima i livadama, vodnim i turističkim potencijalom.

Ležišta ruda i minerala

Pored rude boksita koja je dominantna kao resurs, opština raspolaže i drugim mineralnim sirovinama, kao što su:

Krečnjak, kvarcni pijesak, siga, sigasti pijesak, zeleni tuf i dr.

Istraživačko-eksploatacioni prostor rude boksita se proteže u dužini od oko 30 km, od granice sa opštinom Vlasenica na zapadu, pa do granice sa opštinom Srebrenica na istoku. Rezerve rude boksita se procjenjuju na oko

Opštine RS

15.000.000 tona, a eksploatacione rezerve krečnjaka na oko 3.500.000 tona.

Šumsko zemljište

Područje opštine je pokriveno sa 17.722 ha šume, od kojih su 12.053 ha u državnom vlasništvu, a 5.219 ha u privatnom vlasništvu. U strukturi šuma visoke šume sa prirodnom obnovom su zastupljene sa 50 odsto.

Ukupna drvena zaloha svih kategorija šuma je 2.234.724 m³ (85 odsto lišćari i 15 odsto četinari), a prosečan godišnji zapreminski prirast svih kategorija šuma je 10 m³/ha.

Šume zauzimaju 62 odsto ukupne površine opštine.

Poljoprivredno zemljište

Poljoprivredno zemljište kao prirodni resurs zauzima značajno mesto u privrednom razvoju opštine

Iz tabele se vidi da opština ima značajan poljoprivredni potencijal, kao i mogućnosti za intenzivniji razvoj ratarske proizvodnje, stočarstva i voćarstva.

Cenar Milića

Vodni potencijal

Opština Milići raspolaže značajnim vodnim potencijalom, koji se još uvijek nedovoljno i neefikasno koristi.

Područje opštine presijeca pet rijeka, više izvora, potoka i potočića koji omogućavaju kvalitetno snabdevanje stanovništva pitkom vodom, vodom za potrebe poljoprivredne proizvodnje, podizanje ribnjaka za uzgoj pastrmke, a predstavljaju i značajan potencijal za izgradnju mini hidrocentrala.

Čisti prirodni izvori vode se vrlo malo koriste u fabričkoj proizvodnji za pakovanja pitke vode, izuzev Fabrike "Vivija" Raševo.

Turistički potencijal

Pogodnosti za razvoj turizma predstavljaju bogat biljni i životinjski svijet, hidrografski potencijal, reljef opštine (200-1500 m nadmorske visine), prirodne ljepote, vjerske, kulturno-istorijske i druge vrijednosti.

Na pojedinim dijelovima opštine nalazi se veliki

Struktura poljoprivrednog zemljišta opštine Milići prema katastarskim podacima

Oranice	4548 ha	43%
Livade	2951 ha	27%
Pašnjaci	1750 ha	16%
Voćnjaci	631 ha	6%
Nekategorisano zemljište	910 ha	8%
Ukupno	10790 ha	100%

Opštine RS

Osnovna škola "Aleksa Jakšić"

broj stećaka, čija starost datira iz 12. vijeka, a koji svjedoče o životu na ovim prostorima iz tog vremena.

OBRAZOVANJE

Obrazovni proces u opštini Milići ostvaruje se veoma kvalitetno, i to u predškolskoj ustanovi "Poletarac", osnovnoj školi "Aleksa Jakšić", nekoliko područnih škola i Srednjoškolskom centru "Milutin Milanković".

Predškolska ustanova "Poletarac" počela je sa radom 1983. godine i radila je desetak godina vrlo uspješno, da bi početkom rata u ovoj ustanovi bio obustavljen proces rada sve do početka 2001. godine, kada je objekat adaptiran i opremljen.

U ovoj obrazovnoj ustanovi boravi preko 40 mališana raspoređenih u dvije vaspitne grupe – jasličku (1–3 godine) i stariju mješovitu (3–6 godina).

Osnovno obrazovanje u opštini Milići je organizovano

kroz rad matične škole "Aleksa Jakšić" i nekoliko područnih škola, u kojima znanja ovog nivoa obrazovanja stiže oko 700 učenika, a nastavu izvodi 46 prosvjetnih radnika.

iz nacionalne grupe predmeta izvodi prema planu Federacije BiH.

U 2009. godini OŠ "Aleksa Jakšić" obilježila je stogodišnjicu svog postojanja i uspješnog poslovanja. Srednjoškolski centar "Milutin Milanković" je osnovan školske 1996/1997. godine i tada je bio smješten u prilično neuslovnom objektu Osnovne škole u Derventi. Novi objekat Srednjoškolskog centra izgrađen je i stavljen u funkciju 2005/2006. školske godine i raspolaže sa 3.300 m² korisne površine. U ovom objektu izgrađeno je 14 kabineta, amfiteatar, biblioteka sa čitaonicom, radionice za praktičnu nastavu, restoran, zbornica i kancelarijski prostor za administraciju Centra. Kabineti su

Pogled s tornja

Nastava se izvodi po planu i programu Republike Srpske, osim u povratničkim zajednicama u kojima se nastava

opremljeni najsavremenijom opremom, a biblioteka raspolaže knjižnim fondom od oko 9.000 knjiga.

Opštine RS

U Srednjoškolskom centru nastava je organizovana u četiri oblasti – gimnazija, ekonomska škola, drvoprerađivačka i elektro struka, koje pohađa 456 učenika, a nastavu izvode 44 profesora.

SPORT

Sportske aktivnosti na području opštine Milići su organizovane preko Sportskog društva u čijem sastavu funkcionišu FK "Milići", FK "Birač" – Derventa, FK "Jadar" – Nova Kasaba, Karate klub "Boksit" – Milići, Udruženja ribolovaca – "Milići", Planinarsko-ekološko društvo, džudo, košarkaška, odbojkaška, stonoteniserska i druge sekcije.

Hala I Sportskog Centra Milići

Izgradnjom sportske dvorane upotpunjena je sportska ponuda, a interesovanje mladih za bavljenjem sportom je sve veće. Postojeća sportska infrastruktura je u dosta do-

ta nudi optimalne uslove za takmičenje i postizanje dobrih rezultata. Objekti kuglane i sale za šah su u prilično lošem stanju i potrebno ih je adaptirati i opremiti.

U sklopu manifestacije "Avgustovski dani kulture i sporta" Sportsko društvo je organizovalo takmičenje iz skoro svih sportova koji se igraju na malim sportskim terenima, kao što su: takmičenje ribolovaca, revijalni pionirski turnir u fudbalu, tenisu, stonotenisu i takmičenje mladih biciklista.

Školski sport se realizuje kroz redovni nastavni program fizičke kulture i sportskih sekcija.

KULTURA

Kulturne aktivnosti opštine su najvećim dijelom skoncentrisane u urbanom dijelu Milića, ali se preduzimaju koraci da se kultura dovede i do ruralnog stanovništva. Ove aktivnosti se održavaju najčešće u objektu Doma

Trg rudara

Ukupne aktivnosti se realizuju kroz takmičarski sport, masovnu sportsku rekreaciju i rad sa sekcijama.

brom stanju i daje mogućnosti za masovnu sportsku rekreaciju, a ekipama koje djeluju u kategoriji takmičarskog spor-

Opštine RS

Sveti prorok Ilija, krsna slava opštine

rudara, ljetnoj pozornici, Omladinskom centru, Narodnoj biblioteci, te kroz sekcije u SC "Milutin Milanković" i u OŠ "Aleksa Jakšić", a u posljednje vrijeme i u objektu Sportske dvorane. Domovi kulture u Derventi i Novoj Kasabi se moraju uskoro adaptirati i staviti u funkciju kako bi se u ovim sredinama obezbijedili optimalni uslovi za kulturna dešavanja.

Opština nema zaduženo lice za kulturu, pa se sve kulturne aktivnosti realizuju putem skupštinske Komisije za kulturu i sport, Omladinskog savjeta, Srpskog prosvjetno-kulturnog društva "Prosvjeta", Kulturno umjetničkog društva "Branko Radičević", raznih školskih sekcija i manifestacije "Avgustovski dani kulture i sporta".

Narodna biblioteka u okviru svog redovnog rada realizuje jedan dio kulturno-

obrazovnih aktivnosti. Biblioteka raspolaže sa preko 23.000 naslova, kao i sa edukativno-zabavnim publikacijama i didaktičkim materijalom za najmlađe. Članovi imaju i mogućnost besplatnog korišćenja interneta određeni broj sati.

Kompanija AD "Boksit" kroz svoje turističko-ugostiteljski kompleks upotpunjuje sportsko-rekreativne aktivnosti opštine Milići.

PRIVREDA

Privreda opštine je najvećim dijelom bazirana na eksploataciji i preradi prirodnih bogatstava. Intenzivan razvoj opština doživljava u posljednje četiri decenije, i to prvenstveno kao rudarski centar. Nosilac ekonomskog razvoja opštine je Kompanija AD "Boksit", čija je osnovna djelatnost bazirana na proizvodnji rude boksita, proizvodnji i preradi nemetalnih sirovina,

preradi drveta, proizvodnji hrane, uslužnim djelatnostim iz oblasti saobraćaja, mašinstva, građevinarstva, ugostiteljstva i turizma i prometu energenata i ostale robe.

Iskorišćavanje šumskog potencijala najvećim dijelom je zasnovano na primarnoj preradi drvnih sortimenata organizovanoj u nekoliko privatnih preduzeća, a u posljednje vrijeme sve veća pažnja se poklanja višim fazama prerađivanja drveta (AD "Intal" – proizvodnja montažnih kuća, AD "Boksit" – proizvodnja parketa i podova, "Savox" – proizvodnja građevinske stolarije, "Samatini" – proizvodnja tro-slojnog parketa).

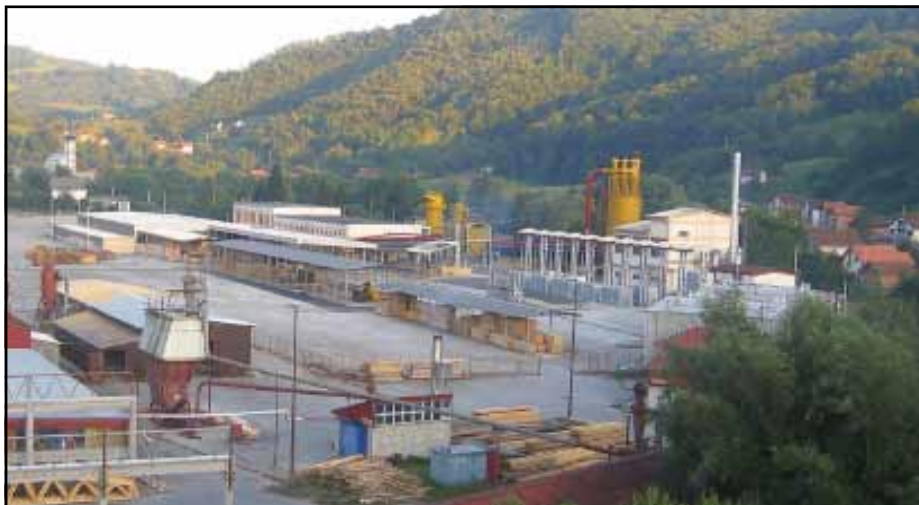
Jedan dio privrednih subjekata se bavi uslužnim djelatnostima iz oblasti prometa

Rudnik boksita

robe i usluga na veliko i malo, ugostiteljstvom i proizvodnjom hrane.

Opštine RS

Sektor drvoprerade

Proizvodnjom hrane u ovom trenutku intenzivnije se bave “Mileks” i Sektor poljoprivrede AD “Boksit” Milići, kao i jedan broj individualnih proizvođača.

Poljoprivreda je vrlo perspektivna grana privrede i uskoro bi trebalo da zauzme odgovarajuće mjesto u privredi ovog područja.

Za uspješan razvoj privrede i dovođenje novih investitora potrebno je formirati i urediti industrijsku zonu, pojednostaviti procedure za dobijanje dozvola za rad na nivou RS, ojačati institucionalne mehanizme za podršku biznisu i učiniti da usluge banaka i MKO pojeftine i prilagode se razvojnoj funkciji privrede.

KOMUNALIJE

Komunalna infrastruktura prati ukupan razvoj cijele opštine.

Putna mreža je u stalnoj izgradnji i danas svako selo i zaselak ima solidne puteve. U novije vrijeme se

realizuju značajni projekti na poboljšanju i modernizaciji putnih komunikacija, polaganjem asfaltnih površina i kvalitetnijim održavanjem postojeće putne mreže.

Do sada je na području opštine izgrađeno 35 mostova različitih dužina, preko kojih se ostvaruje komunikacija sa svim selima i zaseocima.

Dužina i struktura putne mreže opštine Milići

Magistralni putevi	17 km	6%
Regionalni putevi	19 km	27%
Lokalni putevi-asfalt	32 km	11%
Lokalni putevi-makadam	153 km	50%
Nekategorisani putevi	79 km	26%
Ukupno	300 km	100%

Stanovnicima urbanog dijela opštine, kao i svakom selu i zaseoku, obezbijeđeno je uredno snabdijevanje vodom za piće. Nisu obezbijeđeni svi potrebni uslovi za filtriranje i dobijanje hemijski i bakteriološki potpuno ispravne vode za

piće, kao ni za racionalizaciju u njenoj potrošnji, što će biti osnovni zadatak lokalne zajednice u narednom periodu. Pored gradskog vodovoda, na području opštine izgrađena su još dva veća vodovoda (Vukovići i Derventa), koja vodom za piće snabdijevaju više naselja, kao i više manjih vodovoda koji pitkom vodom podmiruju skoro cjelokupno stanovništvo.

Kanalizaciona mreža je urađena u gotovo svim urbanim dijelovima opštine.

Prečišćavanje otpadnih i fekalnih voda nije riješeno, ali se radi na projektu koji će ovu oblast podići na nivo znatno viši od sadašnjeg. Čvrsti otpad se odvozi iz svih urbanih dijelova opštine, ali lokacija na koju se deponuje nije urađena u skladu sa važećim propisima za ovu oblast. Opština je već preduzela određene aktivnosti i, u

saradnji sa opštinama iz regije, pristupila organizovanju regionalne deponije, što će dugoročno riješiti ovaj problem.

Komunalno preduzeće je privredni subjekat koji se bavi obezbijeđenjem vode za

Opštine RS

Pejzaž

piće i održavanjem vodovoda, održavanjem kanalizacione mreže, odvozom i deponovanjem čvrstog otpada i uređenjem prostora.

Snabđivanje električnom energijom stanovništva je na zadovoljavajućem nivou. Uveliko se radi sanacija niskonaponske mreže u cilju što kvalitetnijeg snabđivanja električnom energijom.

Telekomunikacioni sistem i PTT saobraćaj na području opštine dosta dobro funkcionišu. U Milićima, Derventi i Novoj Kasabi instalirane su telefonske centrale adekvatnog kvaliteta i kapaciteta, kao i mogućnost korišćenja interneta. Sva ova mjesta su povezana optičkim kablom sa centralom u Zvoniku, preko koje se ostvaruje veza sa svim krajevima svijeta. Poštanske usluge prijema i isporuke pošiljki na kućnu adresu, isplate penzija i invalidnina, dječijeg doplatka i socijalne pomoći vrše se u TT Pošti Milići, Derventi i Novoj Kasabi.

MOGUĆNOSTI ZA INVESTICIJE

Ulaganja na području opštine Milići moguća su u oblasti trgovine, turizma, drvoprerađivačke, lovno-ribolovnog turizma. Područja za investiranje najbolje su opisana u *Strategiji razvoja opštine Milići za period 2011–2015. godine*, a najinteresantnija su svakako izgradnja kolektora prečišćavača vode, pokretanje bivšeg pogona i giganta za prerađivanje drveta AD "6. avgust" itd.

KRATKA IZJAVA NAČELNIKA OPŠTINE ŽIVOJINA JUROŠEVIĆA

Milići su opština sa dobrim poslovnim okruženjem, privlačna za investitore, koja svoje prirodne resurse, kadrovske potencijale, kulturno-istorijske i druge vrijednosti koristi za stvaranje povoljnijeg životnog ambijenta.

Moderna, ekonomski razvijena, privlačna i atraktivna sredina sa novim idejama i projektima interesantnim domaćim i stranim investitorima, sredina koja je na putu integrisanja u moderne evropske tokove kroz regionalnu i prekograničnu saradnju, sa povećanim BDP, brojem zaposlenih i perspektivom za mlade.

-Sredina sa izgrađenom infrastrukturom, prostorno planskom dokumentacijom, ekološki čista i zaštićena u skladu sa evropskim stan-

Živojin Jurošević, načelnik opštine

dardima, aktivna turistička destinacija.

-Sredina sa razvijenim ljudskim resursima, efikasnom opštinskom administracijom, sa značajno unapređenom zdravstvenom i socijalnom zaštitom, obrazovanjem, kulturom, sportom, sredina utemeljena na građanskim i demokratskim principima, ljudskim pravima i dobrom međunarodnom tolerancijom.

PREDSTAVNIŠTVO REPUBLIKE SRPSKE

**Bulevar despota Stefana 4/IV
Beograd, Srbija**

Tel: 00 381 11 324 6633

Faks: 00 381 11 323 8633

E-mail: predstavnistvo@predstavnistvorsbg.rs